

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, 15 marca 2005 r.

IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
SSP – 140 – 74(3)/04

Pan
Włodzimierz Cimoszewicz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Przedkładam **stanowisko Rządu** wobec senackiego projektu ustawy

- **o zmianie ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (druk nr 2990).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Prezesa Rady Ministrów do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

**STANOWISKO RADY MINISTRÓW W SPRAWIE
SENACKIEGO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O WSPÓLPRACY RADY MINISTRÓW Z
SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ W UNII EUROPEJSKIEJ (DRUK 2990)**

W związku z przedłożeniem senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (druk 2990), zawierającego propozycje zmian w art. 9 ust. 1 i 3 przedmiotowej ustawy poprzez wprowadzenie obowiązku zasięgnięcia przez Radę Ministrów opinii organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu w sprawie stanowiska, jakie Rada Ministrów ma zająć podczas posiedzenia Rady Unii Europejskiej, a w przypadku niedopełnienia tego wymogu, obowiązku niezwłocznego wskazania przyczyn dla których nie zasięgnięto opinii właściwego organu Senatu, Rada Ministrów przedstawia następujące stanowisko.

Rada Ministrów popiera projekt ustawy o zmianie ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej w brzmieniu zaproponowanym w druku 2990. Wynika to z konieczności włączenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej we wspólnotowy proces prawotwórczy w stopniu, w jakim jest to obecnie realizowane przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Stanowisko to jest zbieżne z sentencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia 2005 r. sygn. akt K 24/04 (Dz.U. z 2005 r. Nr 11, poz. 89), w którym Trybunał orzekł, że art. 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej jest niezgodny z art. 10 ust. 2 i art. 95 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim przepis ten wyłącza obowiązek zasięgnięcia przez Radę Ministrów opinii organu właściwego na podstawie Regulaminu Senatu o projekcie aktu prawnego Unii Europejskiej przed jego rozpatrzeniem w Radzie Unii Europejskiej. Stanowisko Rady Ministrów opiera się także na Protokole w sprawie roli parlamentów Państw Członkowskich w Unii Europejskiej, załączonym do Traktatu z Amsterdamu, który zachęca parlamenty narodowe do aktywnego uczestnictwa w przedsięwzięciach Unii Europejskiej. Należy ponadto zauważyć, że stanowisko Rady Ministrów uwzględnia Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych

w Unii Europejskiej, który został załączony do Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. Wyrażając poparcie dla przedłożonego projektu ustawy Rada Ministrów podkreśla konieczność ustanowienia zasad współpracy Rady Ministrów z Senatem RP, które zapewnilyby realizację konstytucyjnych uprawnień Senatu Rzeczypospolitej Polskiej bez uszczerbku dla efektywności uczestnictwa Rady Ministrów w procesie prawotwórczym na poziomie wspólnotowym.

W świetle art. 9 ustawy Rada Ministrów przed rozpatrzeniem projektu aktu prawnego w Radzie Unii Europejskiej zasięga opinii organu właściwego na podstawie regulaminu Sejmu przedstawiając informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektu aktu prawnego w Radzie Unii Europejskiej lub przekazuje (w określonych ustawą przypadkach) wyjaśnienia na temat przyczyn braku jej zasięgnięcia. Przepis ten nie przewiduje obowiązku przedstawienia przez Radę Ministrów informacji o stanowisku, jakie ma zamiar zająć w stosunku do projektu aktu prawnego w Radzie Unii Europejskiej oraz zasięgnięcia opinii w tym zakresie organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu. W wyroku z dnia 12 stycznia 2005 r. Trybunał Konstytucyjny uznał jednak, że pominięcie Senatu w treści art. 9 ustawy godzi w zasadę sprawowania władzy ustawodawczej przez Sejm i Senat oraz jest sprzeczne z art. 10 ust. 2 i art. 95 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny uznał bowiem, że wyrażanie opinii przez organy właściwe na podstawie regulaminu Sejmu i Senatu wobec wspólnotowych projektów aktów prawnych jest istotną formą ich uczestnictwa w tworzeniu prawa unijnego. W ten sposób krajowa władza ustawodawcza może choćby pośrednio wywierać wpływ na treść prawa Unii Europejskiej. W takim ujęciu wyrażanie opinii przez Senat jest nową, szczególną postacią kompetencji mieszczących się w ramach prerogatywy ustawodawczej Senatu. Konieczne jest zatem usunięcie nierówności między uprawnieniami Sejmu i Senatu w procesie stanowienia prawa Unii Europejskiej rozumianego jako element ich prerogatyw ustawodawczych, poprzez zobowiązanie Rady Ministrów do przedstawiania organowi właściwemu na podstawie regulaminu Senatu informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć w stosunku do projektu aktu prawnego w Radzie Unii Europejskiej oraz do zasięgnięcia opinii organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu w tym zakresie. Postulat ten jest realizowany w senackim projekcie nowelizacji ustawy i znajduje poparcie Rady Ministrów.

Włączenie organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu w proces tworzenia prawa Unii Europejskiej w zakresie, w jakim jest to obecnie realizowane przez organ właściwy na podstawie regulaminu Sejmu, powinno być – z uwagi na wagę uczestnictwa Senatu w krajowym procesie legislacyjnym – możliwie najbardziej efektywne. Z punktu widzenia Rady Ministrów oznacza to konieczność ustanowienia zasad współpracy, które uwzględniałyby tryb pracy Rady Unii Europejskiej, organów administracji rządowej uczestniczących we wspólnotowym procesie prawotwórczym, jak również wypracowanych zasad współpracy między Radą Ministrów a Komisją do Spraw Unii Europejskiej Sejmu RP. Przestrzeganie ustanowionych zasad powinno umożliwić Radzie Ministrów przedstawienie organom właściwym na podstawie regulaminu Sejmu i Senatu informacji o stanowisku wobec projektów aktów prawnych UE, które zostało przyjęte przez Radę Ministrów (po zakończeniu właściwych procedur w tym zakresie) oraz zostanie zaprezentowane na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej, a także zasięgnięcie opinii organu właściwego na podstawie regulaminu Sejmu oraz organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu w sprawie tego stanowiska, w terminie umożliwiającym uwzględnienie przez Radę Ministrów opinii organu właściwego na podstawie regulaminu Sejmu zgodnie art. 10 ust. 1 ustawy.

W związku z powyższym należy odnotować, iż stanowisko Rady Ministrów, które zostanie zaprezentowane w Radzie Unii Europejskiej, jest wypracowywane na ostatnim posiedzeniu Komitetu Europejskiego Rady Ministrów poprzedzającym posiedzenie Rady Unii Europejskiej. Wynika to z konieczności uwzględnienia w stanowisku Rady Ministrów wyników pracy grupy roboczej, która zajmowała się danym projektem aktu prawnego oraz Komitetu Stałych Przedstawicieli (COREPER), który z reguły przygotowuje decyzje Rady Unii Europejskiej w tygodniu bezpośrednio poprzedzającym jej posiedzenie. Uwzględniając tryb pracy Rady Unii Europejskiej oraz treść art. 9 ust. 1 ustawy należy stwierdzić, że zaprezentowanie stanowiska Rady Ministrów oraz zasięgnięcie opinii organu właściwego na podstawie regulaminu Sejmu oraz organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu możliwe jest po posiedzeniu Komitetu Europejskiego Rady Ministrów, podczas którego zostało przyjęte stanowisko Rady Ministrów.

Uwzględniając powyższe uwarunkowania, za optymalne należy uznać rozwiązanie, zgodnie z którym Rada Ministrów prezentowałaby stanowisko oraz zasięgała opinii w trybie art. 9 ust. 1 ustawy w odniesieniu do projektów aktów prawnych na połączonym posiedzeniu organów właściwych na podstawie regulaminów Sejmu i Senatu, które odbywałoby się bezpośrednio

przed posiedzeniem Rady Unii Europejskiej. W opinii Rady Ministrów powyższe rozwiązanie umożliwiałoby skuteczne zasięganie opinii organów właściwych na podstawie regulaminu Sejmu oraz organu właściwego na podstawie regulaminu Senatu bez uszczerbku dla efektywności udziału Rady Ministrów w procesie stanowienia prawa Unii Europejskiej.

Biorąc powyższe pod uwagę, Rada Ministrów pozytywnie ocenia zmiany zaproponowane w przedłożonym senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (druk 2990). Jednakże Rada Ministrów pragnie podkreślić konieczność ustanowienia zasad współpracy, które pozwolą na skuteczną realizację konstytucyjnych prerogatyw Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przy zapewnieniu efektywności funkcjonowania Rady Ministrów w procesie stanowienia prawa Unii Europejskiej. Oznacza to konieczność uzupełnienia projektu ustawy o zmianie ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej o przepis, zgodnie z którym Rada Ministrów prezentowałaby stanowisko oraz zasięgałaby opinii w trybie art. 9 ust. 1 ustawy na wspólnym posiedzeniu organów właściwych na podstawie regulaminów Sejmu i Senatu RP, które odbywałyby się bezpośrednio przed posiedzeniem Rady Unii Europejskiej. Jednocześnie Rada Ministrów wyraża gotowość do podjęcia działań mających na celu realizację konstytucyjnych uprawnień Senatu Rzeczypospolitej Polskiej jeszcze przed nowelizacją ustawy.